

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pauli Segneri Societatis Jesu Brevis Vitæ Historia
cum ejusdem Concordia Quietis & Laboris in Oratione,
Expositione in Psalmum Miserere, Considerationibus de
Inferno, Expositione Cantici ...**

Massei, Giuseppe

AUGUSTÆ Vindel. & DILINGÆ, 1707

VD18 12383155

§. XXVI. Chartarum lusus sublatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47773](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47773)

in omni deinceps vita bene erit. Paulò post miserandus homo in amentiam incidit, & cum aliquamdiu vagus hinc inde oberrasset, prope sepem aliquam Parmensi in ditone mortuus repertus est. In Genuensis Reipublicæ ditone Juvenis nonnemo, qui & ipse nullis artibus induci potuit ad veniam hosti dandam, post dies non multos mari se commisit ad merces quasdam suas aliò transvehendas: vix autem tantisper à littore profecta navis everfa est, miserque haustus aquis, quin ulla ratione opem illi ferre liceret.

§. XXVI.

Chartarum lusus sublatus.

Post concordiam tam multiplicem in Sacris P. Pauli Expeditionibus stabilitam præcipua inter earundem effecta videtur numerandus sublatus lusus chartatum pictarum. Qui novit, quàm grave vitium sit hic chartarum lusus, apud plebejam & inopem turbam maximè, quàm multa exempla pessima, fraudes, furta, blasphemix, perjuria, rixæ, cædes hinc nascantur, is probè intelliget, quid tandem tali de opere sit sentiendum. Cum ultima Sacræ Expeditionis die canistra his foliis plena igne abolerentur, repentè in aere terribile tonitru, & velut ruptæ nubis fragor auditus est: judicant plerique, voluisse malum Dæmonem eo strepitu testari dolorem iramque suam, quam ex consumptis igne tot flagitiorum instrumentis conceperat. Cum aliquando Pater perorare desisset, prodiit in medium coram ingenti Populi multitudine nescio quis, & cum fasciculo foliorum ejusmodi: execrata hæc, clamavit, folia induxerunt in domum meam dissidia, perdiderunt inopem prolem

prolem meam, atque utinam non etiam perdant æternum infelicem animam meam: addebátque plura in eam rem verbis tam ex animo profectis, ut cuncti commoverentur. Alius quispiam lusor tam perditè suum hunc lusum adama- verat, ut quidquid uspiam habebat, venderet ludóque per- deret. Lacessebat blasphemis DEUM quàm atrocissimè, conjugem suam post jacturam in lusu verberibus multabat pessimè, unde infelix cogebatur identidem ad divortium ab hoc hominis monstro petendum. Nequaquam cessit pri- mis P. Pauli, summa caritate conditis, monitis sceleratus, sed reposuit: malle se etiam posthac sine re, sine conjuge, sine liberis vivere; & mori etiam sine admissorum pœnitentia, quàm ludum relinquere. Miseratus Pater hominis insani- am, plusculos per dies invictâ tolerantiam accessit & oppu- gnavit ejus contumaciam, donec tandem is a pertis oculis re- sipuit; furorésque præteritos detestatus, tantorum causam malorum Folia tradidit, pollicitus nunquam porro se illa versaturum manu; petitâque generatim gratiam à cunctis, non reddendi, quæ iniquo lucro à filiis familias acquisivisset, potuit & ipse cum aliis divinorum Mysteriorum parti- ceptus fieri. Et verò licuit manifestè cognoscere supremi Numinis erga hunc hominem providentiam: quinto enim decimo abinde die repentinâ febris prostratus vivere desiit, opportuno, ut credere juvat, Animæ suæ tempore. Istud porro ludendi vitium, tantorum malorum causa, ad eum extirpatum est à P. Paulo, ut pluribus in ditionibus ij qui Nundinationem horum foliorum certo Principibus pretio annuatim persoluto exercebant, ejus porro pendendi onere liberos se prætenderent. In publicis Ducatus Mutinensis Nundinis palàm ferebatur, si lubisset vel duplicis aurei pretio foliorum ejusmodi fasciculum emere, non fuisse in-

veniendum qui venderet: & Anconæ scimus plurimum spatio annorum, hortulum, in quo antehac lusores isti horas diésque fallebant, à nemine deinceps fuisse conductum.

§. XXVII.

Profana cantilena sublata.

NEc modicus ferventium harum Expeditionum fructus censendus est, sublatus usus cantionum profanarum, sacrarum verò in vicem introductus. Assensus hanc rem est P. Paulus cantilenâ, quam ipsemet typis exprimi curavit, cum nulla non arte & industriâ animas ad DEUM trahere studeret. Hujus exempla tam multa sparsa sunt, ut præter plurima, quæ Patres ipsi dono dederunt, Institorum aliquis asseruerit, solum se quindena eorum milia vendidisse. Atque hæc cantilena Rythmis expressa elegantissimis, etsi centum facile strophas complecteretur, à cunctis ferè mandabatur memoriæ. Hanc concinebant feminae magna alacritate cum serico nendo, texendo, frumento purgando, armentis & gregibus ad pascua agendis, aliisque status sui functionibus occupabantur. Hanc eandem concinebant viri ætatis cujuslibet domi, per vias, agros, eaque ratione altè in animum admittebant solida vitæ Christianæ axiomata, è quibus tam multum pendet; quæ tamen absque hoc ne in mentem quidem illis venissent. Accedit his, introductus frequens & devotus usus Sacrorum Mysteriorum, multarumque aliarum piarum exercitationum, quibus integræ Diœceses sanctimoniam studiis fervebant, in longè alias commutatæ. Neque hæc rerum in melius mutatio torrentis instar fuit, qui parùm durat; aut
ignis